

5. Лексичні рівні: архаїзми, неологізми та сучасність

Сара Дж. Маас вправно поєднує архаїчні мовні форми та сучасну мову, створюючи таким чином тимчасову невизначеність, що дозволяє світу Прифії залишатися водночас і давньою, і сучасною. Вживання архаїзмів, таких як «*thou, shall, thus*», дає відчуття стародавнього світу, який пульсує своїми традиціями і законами. Разом з тим неологізми, створені Маас, як «*Illyrian*», «*Mating bond*», додають відчуття, що світ все ще живе, розвивається та збагачується новими ідеями. Це поєднання архаїзмів та неологізмів створює унікальну мовну атмосферу, що робить світ більш автентичним і незабутнім. «...як мова використовується для малювання альтернативних світів, представлення далекого майбутнього і далекого минулого та створення психологічно правдоподібних персонажів»[2].

Отже, мова у серії “*A Court of Thorns and Roses*” це не лише інструмент передачі сюжету, а й складова сама по собі, що створює цілий магічний всесвіт [3, с. 154]. Через лексичні вибори, створення нових термінів та унікальних імен персонажів, а також через особливу магічну природу слова, Сара Дж. Маас будує глибокий, багатосаровий світ, в якому мова і справді володіє силою [3, с. 155]. Це не просто світ фейрі, а світ, який живе і дихає через мову, де кожен діалог і кожне слово мають значення, а всі ці елементи разом створюють враження справжності і глибини. «Кожен літературний твір, створений автором, відбиває його внутрішній світ, ідіолект, світовідчуття, мовну свідомість. Письменник є дослідником, який пізнає навколишній світ, а результати цього пізнання відбиваються в тексті його твору за допомогою мови.» [3] Мова в ACOTAR — це той магічний ключ, що відкриває двері у цей чарівний світ, даючи можливість читачам зануритися в нього повністю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Barnes L. van Heerden C. Virtual Languages in Science Fiction and Fantasy Literature. *Language Matters*. 2006. Vol. 37, № 1. P. 102–117.
2. Mandala S. *The Language in Science Fiction and Fantasy: The Question of Style*. London : Continuum, 2010. 160 p.
3. Власенко І. Ключові аспекти аналізу авторської лексики у жанрі фентезі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 34(1). С. 151–156.

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З КОМПОНЕНТОМ “ЇЖА” В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Марко С. І.

студентка факультету філології і журналістики
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Англійська мова в наш час є однією з найпоширеніших мов. Про це свідчать декілька факторів. По-перше, культурно-інформаційний, адже у світ

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

виходять багато американських фільмів та медіа, які набувають популярності та мають велику аудиторію прихильників. По-друге, англійська вважається простішою мовою порівняно з китайською, складність вивчення якої вже починається з алфавіту-знаків. По-третє, з появою технологій почала розвиватися міжнародна торгівля та бізнес. Відповідно до цього, англійську почали використовувати, як засіб спілкування між людьми з різних країн та культур. Вона спростилася на фонетичному, граматичному рівнях, однак її лінгвістичні норми розширилися. Разом з цим на сучасному етапі розвитку англійська мова є одним із актуальних питань лінгвістики [1, с. 97].

Важливе місце в цій мові займають фразеологізми. Фразеологізми (або фразеологічна одиниця) - це стійке поєднання слів, яке за значенням сприймається як єдине ціле. Воно є лексично неподільним, має образний, експресивний характер, певне емоційне та стилістичне забарвлення. Його значення часто повністю або частково відрізняється від значень окремих слів, що його утворюють: *apple of another tree* - зовсім інша справа; *cry over spilt milk* - горювати, сумувати, журитися за неоправним; *fish for an invitation* - напрошуватися на запрошення [2, с. 6].

Кожен з нас може використовувати фразеологізми у всіх сферах життя, наприклад: у повсякденному мовленні, літературі та в ЗМІ. Найпоширенішими з усіх є ті фразеологізми, які мають компонент “їжа”. Насправді, вони унікальні не лише своїм значенням, а й можливістю впливати на наше емоційне забарвлення та смакові рецептори.

Метою запропонованої статті є дослідження фразеологізмів з компонентом “їжа” в “Англо-українському фразеологічному словнику” Костянтина Баранцева.

Завдання полягає в тому, щоб зробити класифікацію фразеологізмів про харчові продукти за їхнім походженням та визначити особливості вживання в контекстах.

У цьому дослідженні було виокремлено 15 фразеологізмів з компонентом «їжа». На сьогодні, науковці ще не зробили класифікацію таких ідіом. Тому їх умовно було поділено на семантичну групу з компонентом, що позначає окремий продукт.

Спостереження на матеріалі “Англо-українського фразеологічного словника” показало, що є такі такі групи харчових продуктів, як [2, с. 13]:

<i>Продукти</i>	<i>Англійська мова</i>
Фрукти	apple, bananas, orange, lemon, peach, grape
Овочі	potato, carrot, beans, peas, cabbage, salad, beet, cucumber
Молочні	milk, butter, cheese, cream
М'ясні	meat, beef, steak, bacon, lamb
Риба та	fish, oyster, sardines

морепродукти	
--------------	--

Щодо фразеологізмів з компонентами, що позначають окремі продукти, то найбільше виділяють ті ідіоми, які вміщують у собі концепти **“фрукти”** та **“овочі”**. Найбільш вживаними лексемами, що позначають **фрукти** є такі: *apple* - яблуко, *bananas* - банани, *orange* - апельсин, *lemon* - лимон, *peach* - персик, *grapes* - виноград.

Розглянемо декілька прикладів:

- “*Apple of discord* - яблуко розбрату, чвар [етим. Міф.]” [3, с. 33].
“*The apple of discord had, indeed, been dropped into the house of Millbornes (Th. Hardy)*” [3, с. 33].
- “*Grape-vine (або grapevine) telegraph* - засіб спілкування ув’язнених з різних камер, “тюремний телеграф (через перестукування)” [3, с. 436].

“*The news was spread far and wide by the “Grapevine Telegraph” (E. Seton-Thompson)*” [3, с. 436].

- “*Hand (one) a lemon* - обдурити, обманути {когось}” [3, с. 446].

Щодо **овочів**, то переважають такі лексеми, як: *potato* - картопля, *carrot* - морква, *beans* - квасоля, *peas* - горох, *cabbage* - капуста, *salad* - салат.

Приклади:

- “*Clean potato* - людина з чистою репутацією” [3, с. 215].
“*The worst of it was that now Crum had spoken the word, he realised that he had long known subconsciously that his father was not “the clean potato” (J. Galsworthy)*” [3, с. 215].
- “*As alike as peas in a pod* - схожі, як дві краплі води” [3, с. 37].
“*Your father was as like you are now as two peas in a pod. The same grand way with him, and as touchy as gunpowder (A. Cronin)*” [3, с. 37].
- “*Live on beans* - жити надголодь, сяк-так викручуватися” [3, с. 617].
“*There I was, making twenty-five hundred at school and living on beans practically. No clothes for the family (M. Wilson)*” [3, с. 617].

Часто використовуються фразеологізми, що містять у своєму складі компоненти **“молочних продуктів”**, такі як: *milk* - молоко, *cheese* - сир, *butter* - масло, *cream* - вершки.

Приклади:

- “*Milk of human kindness* - співчуття та доброта, сердечність (шекспірівський вираз)” [3, с. 672].
“*Ida Hopkins was such an optimist, such a progressive, such a frequenter of committees, so wet with the milk of human kindness, that he felt bored, ashamed, and stung to ironic revolt (J. Lindsay)*” [3, с. 672].
- “*Butter fingers* - роззява; людина, у якої все з рук падає” [3, с. 176].
I am a person who very often butter fingers.
- “*Chalk from cheese* - дуже низька або мала ціна за гарну річ” [3, с. 207].

VII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

My mom and I love to shop chalk from cheese.

Досить популярними є фразеологізми з компонентом **“м’ясні продукти”**, а саме: *meat* - м’ясо, *beef* - яловичина, *steak* - стейк, *bacon* - бекон, *lamb* - ягня.

Приклади:

- “*Cry roast meat* - розказати всім про своє везіння, щастя” [3, с. 247].

“They may imagine that to trumpet forth the praises of such a person would be crying roast meat, and calling in partakers of what they intend to apply solely to their own use (H. Freiding)” [3, с. 247].

- “*Save one’s bacon* (або *hide, carcase, carcass, skin*) - врятуватися, спасти свою, шкуру” [3, с. 834].

“But here I say the Turks were much mistaken, Who hating hogs, yet wish’d to save their bacon (G. Byron)” [3, с. 834].

- “*Have a beef about something* - сердитися (через щось)” [3, с. 454].

“I admit you have a beef coming about that lousy drill (M. Wilson)” [3, с. 454].

Серед фразеологізм з компонентом **“риба та морепродукти”** використовують такі лексеми як: *fish* - риба, *oyster* - устриця, *sardines* - сардини.

Приклади:

- “*Be food for fishes* - потонути” [3, с. 84].

If you can’t swim, there’s a high chance that you be food for fishes.

- “*(As) close as an oyster* (або *as wax*) - німий, як риба; що уміє мовчати, тримати язик за зубами” [3, с. 218].

My friend is a person who close as an oyster.

- “*Packed like sardines* - як оселедці в бочці, дуже мало місця” [3, с. 744].

There was so little space on the bus that we were packed like sardines.

Отож, вивчення фразеологізмів є дуже важливим, однак водночас важким. Адже їх є велика кількість і не завжди лексеми мають точний переклад. Дослідження на матеріалі “Англо-українського фразеологічного словника” К.Т. Баранцева допомогло нам розглянути незначну кількість фразеологізмів, які ми прокласифікували за компонентом «їжа» та визначали найбільш вживані: *apple, lemon, potato, beans, milk, cheese, meat, bacon, fish, sardines*.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загородна О. Ф. Тенденція розвитку англійської мови у 21 ст. Google. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/3_2023/16.pdf
2. Скоря Ю. В. Особливості перекладу фразеологізмів з компонентом “їжа” з англійської на українську мову. Google. URL: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/3982>
3. Англо-український фразеологічний словник / Уклад. К.Т. Баранцев. — 2-ге вид., випр. — К.: Т-во “Знання”, КОО, 2005. - 1056 с.